

2.) Kúty

Ročník:	9. ročník ZŠ
Téma:	Životné prostredie organizmov a človeka
Téma GV:	Životné prostredie s ohľadom na globálne aspekty, trvalá udržateľnosť
Čas:	1 vyučovacia hodina, t. j. 45 minút
Pomôcky:	perá, papier, dostatočne veľké priestranstvo (trieda)

Ciele:	Žiak/žiačka má: <ul style="list-style-type: none">• zaujať stanovisko, vyjadriť názor na danú tému (kognitívny);• uviesť argumenty na podporu svojho stanoviska, obhajovať svoje stanovisko (kognitívny);• kriticky analyzovať protiargumenty (kognitívny);• byť schopný/á zmeniť svoj názor na základe predložených argumentov (afektívny);• aktívne počúvať ostatných diskutujúcich (psychomotorický).
---------------	---

Postup:

Evokácia – 7 minút

- 1 Diskutujte so žiakmi o globálnych ekologických problémoch, ako sú napríklad: skleníkový efekt a globálne otepľovanie, hospodárenie s vodou, šetrenie elektrickou energiou, využívanie jadrovej energie, využívanie obnoviteľných zdrojov energie (slnečná, veterná, biomasa), nadmerná produkcia odpadu atď. Postavte túto tému ako kontroverznú otázku, napríklad:
 - Dochádza vplyvom činnosti človeka ku globálnemu otepľovaniu, alebo nie?
 - Má význam šetriť na Slovensku pitnou vodou, alebo nie?
 - Ste za využívanie jadrovej energie, alebo nie?
 - Za vaším domom chcú postaviť veternú elektrárňu. Súhlasíte s tým, alebo nie?
 - Má význam separovať odpad, alebo nie?

- 2 Vyberte niektorú tému, ktorá sa vám zdá kontroverzná, alebo nechajte o výbere témy hlasovať žiakov.

Uvedomenie si významu – 30 minút

- 3 Nastolte diskusnú otázku, napríklad: „Dochádza vplyvom činnosti človeka ku globálnemu otepľovaniu – áno, alebo nie?“ Nechajte žiakov, aby danú otázku zodpovedali individuálne. Mali by zaujať stanovisko „áno“ alebo „nie“, respektíve niektorí žiaci môžu byť nerozhodní.
- 4 Vyzvite žiakov, aby napísali čo najpresvedčivejšie argumenty, ktoré podporujú ich stanovisko. Majú na to 3 – 5 minút. Na formulovaní stanoviska k problému pracujú žiaci najskôr individuálne. Je dôležité, aby si každý žiak vytvoril vlastný postoj ešte predtým, ako si vypočuje názor ostatných. Je známe, že najviac sa žiaci angažujú v učení a najlepšie sa učia vtedy, keď im záleží na veci, o ktorej sa diskutuje.
- 5 Požiadajte žiakov, ktorí podporujú stanovisko ÁNO, aby šli do jedného kúta, a tých, čo podporujú stanovisko NIE, aby šli do druhého kúta. Nerozhodní ostanú v strede miestnosti,

respektíve sa priblížia k tej časti miestnosti, kde sú žiaci so stanoviskom, ku ktorému sa viac prikláňajú. Pri tomto kroku žiaci fyzicky demonštrujú svoje stanovisko, zdôrazňujú, že každý z nich má svoj názor a že s každým z nich možno počítať.

6 Účastníci v každej skupine si teraz vymieňajú názory a prehodnocujú argumenty, ktorými podporili svoje stanovisko. Majú na to 5 minút. Skupiny si zvolia jedného alebo dvoch hovorcov, ktorí ich budú zastupovať v nasledujúcej diskusii. Dohodnú sa na najpresvedčivejších argumentoch, ktorými v diskusii hovorcovia budú obhajovať ich stanovisko.

7 Nasleduje diskusia, v ktorej skupiny vysvetlia svoje stanoviská a uvedú najdôležitejšie argumenty na ich podporu. Diskusiu vedie učiteľ tak, aby sa na rad dostala každá skupina a každá mala rovnaký čas na argumentáciu.

8 Keď hovorcovia skupiny prednesú svoje stanovisko, môžu sa do diskusie zapojiť aj ostatní členovia skupiny. Učiteľ dozerá, aby každá skupina mala rovnaký časový priestor. Žiaci si pri počúvaní a uvažovaní môžu robiť poznámky, čo im pomôže ľahšie formulovať svoje stanovisko a brániť ho.

9 Pri diskusii učiteľ dbá na dodržiavanie zásad diskusie. Žiaci stoja oproti sebe, aby mali očný kontakt. Aby sa žiaci počúvali, musia interpretovať argumenty druhej skupiny. „Ak som dobre rozumel/a, ty si povedal/a toto...“ – „Ty si povedal/a, že...“

10 Žiaci na základe argumentov, ktoré si vypočuli, môžu zmeniť svoj názor a prejsť do skupiny, s ktorou súhlasia. Žiaci, ktorí v úvode nezaujali žiadne stanovisko a ostali v strede miestnosti, majú na základe vypočutých argumentov možnosť prikloniť sa k niektorej zo skupín tak, že prejdú do skupiny alebo sa posunú ku skupine bližšie. Títo žiaci sa do diskusie nezapájajú.

11 Na základe vypočutého žiaci v skupinách vo vymedzenom čase hľadajú protiargumenty na argumenty skupiny s opačným názorom a tiež podporné argumenty na obhajobu svojho stanoviska. Nasleduje druhé kolo diskusie. Diskutujú opäť hovorcovia skupín, alebo sa v každom kole môže hovorca vymeniť. Dodržiavajú sa zásady diskusie tak ako v prvom kole.

12 Učiteľ nevyslovuje vlastný názor, aby tým neovplyvňoval diskusiu. Môže povzbudzovať žiakov, aby sa premiestnili v prípade, že zmenili názor, alebo aby sa pokúšali presvedčiť iných, aby ostali vo svojich skupinách. Diskusia sa končí, ak všetci žiaci zaujmú rozhodné stanovisko a prejdú do definitívnych skupín.

Reflexia – 8 minút

13 Učiteľ požiada skupiny, aby zhrnuli svoje stanoviská a argumenty. Potom všetci žiaci napíšu na papier svoje stanovisko a uvedú dôvody, o ktoré sa opiera. Ďalej so žiakmi diskutujeme:

- Nachádzali ste argumenty na podporu svojho stanoviska ľahko, alebo ťažko?
- Ako sa vám pracovalo v skupine? Boli vaše argumenty rešpektované?
- Dodržiavali ste zásady diskusie – očný kontakt, parafrázovanie, dodržiavanie času, ne-skákanie si do reči?
- Ktoré argumenty vás presvedčili, aby ste zmenili skupinu?
- Je potrebné pre život vedieť vyjadriť svoj názor a podporiť ho argumentmi? Uvedte príklad takejto situácie.
- Je prejavom „slabosti“ zmeniť svoj názor (prejsť do druhej skupiny)?

- Vo fáze evokácie môžete na výber témy použiť hlasovanie žiakov. Na flipchart napíšete všetky témy, o ktorých by sa mohlo diskutovať. Podľa počtu tém majú žiaci jeden, dva alebo tri body, ktoré môžu prideliť jednotlivým témam. Tému môžu dať jeden bod, alebo ak

ich téma viac zaujíma, môžu jej prideliť dva, alebo aj všetky tri body. Takýmto spôsobom vyberiete skutočne tú tému, ktorá žiakov zaujíma najväčšmi.

- Môže sa stať, že žiaci budú mať jednotné stanovisko a všetci budú „za“ alebo „proti“. V takomto prípade musí učiteľ rozdeliť žiakov do dvoch skupín (ty budeš „za“, ty budeš „proti“) bez ohľadu na ich názor. Aj v živote sa musíme vedieť na veci pozeráť z rôznych strán a nachádzať podporné argumenty.
- Na konci aktivity nikto nesmie byť nerozhodný. Aj v živote sa musíme rozhodnúť pre určité riešenie.
- Aktivitu nemusíte ukončiť hneď na vyučovacej hodine. Môžete dať napríklad týždennú prestávku, počas ktorej budú žiaci zhromažďovať argumenty na podporu svojho stanoviska. Nabádajte žiakov, aby zhromaždili čo najviac argumentov. Ak chcem o niečom rozhodnúť, musím mať dostatok informácií. Po týždni aktivitu zopakujte (pri úvodnej diskusii začínajú žiaci v tej pozícii, kde skončili pred týždňom). Učiteľ sleduje posun v argumentácii. Toto riešenie je vhodné, pretože podporuje kritické myslenie žiakov.

